aktuellt

Nyhetschef Anders Q Björkman **e-post** anders.q.bjorkman@svd.se
Nöjeschef Erika Hallhagen **e-post** erika.hallhagen@svd.se

Tufft för Waldemars udde

I fjol slog stiftelsen för Prins Eugens Waldemars udde larm om kommande förfall, samtidigt som man stoppade kapitaluttaget från den urholkade fonden. Regeringen har dock tillsatt nya ledamöter i stiftelsen, och i ett färskt beslut föreslår stiftelsen att 90 procent av avkastningen ska få gå till drift, så som prinsen en gång ville. Enligt överintendent Elsebeth Welander-Berggren behövs ändå ett statligt extraanslag om 3–4 miljoner kronor per år. **JOHAN HELLEKANT**

Waldemars udde. FOTO: JOAKIM STÅHL

Christian Lindberg dirigerar Stockholms läns blåsarsymfoniker. Orkestern kallar sin säsong för Skippa skägget!, och hälften av säsongens verk är skrivna av kvinnor.

Blåser liv i musikens

50/50 I morgon är det premiär i Berwaldhallen för Stockholms läns blåsarsymfonikers nya säsong Skippa helskägg! där hälften av verken som spelas är skrivna av kvinnor.

Låter kvinnlig musik annorlunda än manlig? Kan man höra om det är en kvinna eller en man som har komponerat ett musikstycke? I dag skulle nog de allra flesta svara nej på de frågorna. Trots det är kvinnor gravt underrepresenterade som tonsättare i orkestervärlden. Stockholms läns blåsarsymfoniker vill med initiativet Skippa helskägg! ändra på detta.

– Det är ju fånigt att man skulle kunna höra om det är en kvinna eller man, menar Lena Haag, ordförande i programrådet och basklarinettist i orkestern. Men traditionellt så skulle ju kvinnor skriva ljust och känsligt och gjorde de inte det så var de okvinnliga. Det blev ett moment 22.

Tonsättaren Karin Rehnqvist medverkar i Adventskonserten den 4 december. Hon är även ordförande i Kvast. FOTO: SCANPIX

Chefsdirigenten Christian Lindberg tror att publiken kommer att upptäcka att det finns lika mycket likheter som skillnader mellan kvinnor och män.

– Jag har försökt visa på mångfalden hos kvinnorna när jag har valt ut verk till höstens konserter. Kvinnor är inte bara mjuka, titta till exempel på Ida Gotkovsky, hon är väldigt ”manlig”.

Lena Haag har jobbat mycket med att leta fram verk skrivna av kvinnor.

– Jag har hittat många verk som har förvånat mig, säger hon. Jag trodde att det skulle vara svårt att hitta annat än sånger och kammarmusik, men det fanns opera och konserter också. Det har skrivits otroligt mycket av kvinnor. En del var kända under sin tid men många är helt bortglömda i dag.

Fredrik Österling, vd för Stockholms läns blåsarsymfoniker och initiativtagare till Skippa helskägg!, menar att just kvinnliga tonsättare är ett repertoarområde som man ofta missar:

– Det finns ett behov i orkestervärlden av att vara mer aktiv i de val man gör, det blir lätt slentrian kring mästerverk vilket gör att orkestern blir en sorts cd-växlare.

Några höjdpunkter

20 nov Operation S:t Petersburg, Berwaldhallen
4 dec Adventskonsert i S:ta Clara kyrka
12 feb Det asiatiska undret, Nybrokajen 11

webben

Se hela programmet.
» **blasarsymfoniker.se/program.php**

En förhoppning är att det här initiativet ska leda till någonting mer och påverka andra i branschen.

– Jag hoppas verkligen att det här gör att fler konserthus följer efter. Annars är det ju ingen mening, om man bara gör det som en engångsgrej, säger Lena Haag.

Reaktionerna på initiativet har varit blandade. Mest glada och positiva men även negativa och kritiska.

– Vi har mötts av enormt mycket positiva tillrop, säger Fredrik Österling. Men det finns några enstaka som tycker att det är trams och att vi ska skärpa oss. Fast det är ganska naturligt att folk reagerar så när det har sett ut på det här sättet så länge.

Monica Zetterlund är en av mina husgudar. Jag vill att det ska låta lite åt det hållet, fast 2010.

Den hyllade skådespelerskan **Lisa Werlinder** släpper en skiva med eget material, uppger TT Spektra.

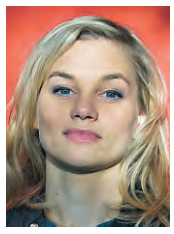

Lisa Werlinder
FOTO: SCANPIX

Tv-stöd till Isaak

När tv-galan Kristallen sänds i kväll uppmanas tittarna att skriva under ett upprop för den sedan nio år fängslade journalisten Dawit Isaak. TV4:s vd Jan Scherman, SVT:s vd Eva Hamilton, MTG-chefen Manfred Aronsson och UR:s chef Erik Fichtelius har skrivit under. **JOHAN HELLEKANT**

FOTO: KARIN GRIP

Lena Haag och Christian Lindberg.

genusdebatt

Sofia Nyblom, pr-ansvarig på Blåsarsymfonikerna och Länsmusiken i Stockholm, menar att det är viktigt att orkestervärlden förnyar sig och varierar sig mer för att inte tappa publik, men den klassiska världen är konservativ.

– Det här är en järv satsning med många osäkra kort. Men det borde vara självklart att båda könen är representerade. Det är en demokratifråga, men också en skattefråga. Betalar man skatt till det här har man även rätt att bli representerad, säger hon.

Lena Haag håller med om att det traditionellt framförs många klassiska verk som publiken redan är bekant med. Detta gör inte bara att äldre kvinnliga verk får svårt att ta sig in, utan även unga tonsättare, oavsett kön, har svårt att få sina verk spelade. Men hon tycker att utvecklingen går åt rätt håll.

– Man kan se det här som ett initiativ, men man kan också se det som en konsekvens av hur samhället har förändrats. Det är ju jättestor skillnad i dag mot för 100 år sedan.

– Dagens musikvärld går mot mer jämställdhet. Det kommer att förändras så länge människor är villiga att ta såna här initiativ, menar Christian Lindberg.

SOFI CEDERLÖF
072-741 30 50, sofi.cederlof@svd.se

P2 sänder de flesta konserterna

Under invigningskonserten i Berwaldhallen kommer bara verk skrivna av kvinnor att spelas, resten av säsongen är jämlik.

Invigningen arrangeras tillsammans med Kvast, Kvinnlig anhopning av svenska tonsättare.

2008 gjordes en genomgång av orkestrarnas generalprogram som visade att endast 1,2 procent av verken var komponerade av kvinnor.

Blåsarsymfonikerna har inlett ett samarbete med P2 som kommer att sända de flesta konserterna i vår. P2 har lovat att dubbla andelen kvinnliga tonsättare som spelas nästa år, från 6 till 12 procent.

HÖGT OCH LÅGT

Varje vecka summerar kulturredaktionen den gångna veckans höjdpunkter och lågvattenmärken.

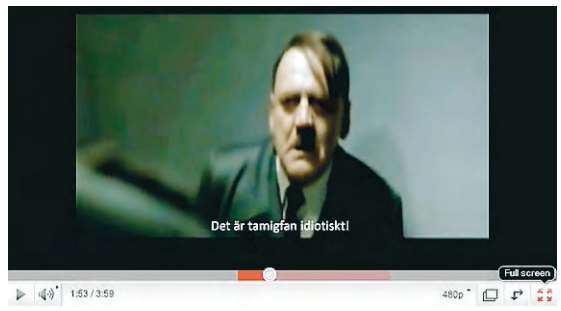

FOTO: YOUTUBE

Hets mot minoriteter måste göras med lite jävla taktkänsla!

Hitler har i omtextade versioner av filmen Undergången låtits reagera på allt från att Oasis splittras till Ipads begränsade funktioner. I den senaste rasar han över Sverigedemokraternas valfilm där en svensk pensionär jagas av kvinnor i burka.

Konst i stället för statyetter

Kungen sneglade lite förbryllat på vad det egentligen var han gav bort när han delade ut Polarpriset i måndags. Svaret är två konstverk, bägge signerade konstnärsparet Jockum Nordström och Karin Mamma Andersson, fjärran från massproducerade statyetter.

6

Emmystatyetter belönades komediserien The modern family med på söndagens amerikanska tv-gala och sopade därmed mattan med 30 rock. Kriget hårdnar på humortoppen.

Ingen ministermusik

För en millisekund pirrade det entusiastiskt inombords då ”en ny skiva med Tomas Boström” damp ner i brevlådan. Men det saknades tyvärr ett d och ett h för att det skulle vara den forne justitieministern som lämnat sitt deckarspår för Leonard Cohen-covers.

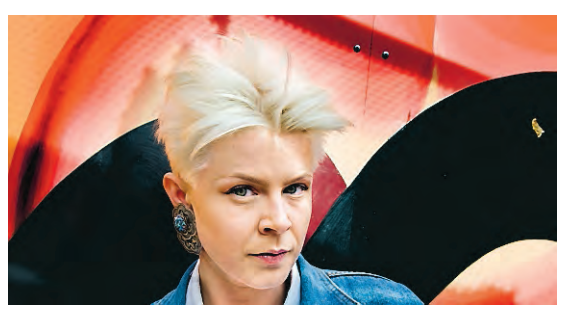

FOTO: LARS PEHRSON

Samma gamla melodi

Så dök Aftonbladets Rockbjörnen upp igen i omstöpt version med exakt samma vinnare som tidigare år – japp Kent fick en nalle, Lars Winnerbäck också – och bara en kvinnlig pristagare, Robyn, i en kategori som bara kunde vinnas av kvinnor.